

Smittskyddsåret 2022

I WermlandsSmittan redovisas årsstatistik avseende anmälningspliktiga sjukdomar i Värmland 2022. Kommentarer ges för vissa utvalda sjukdomar av särskilt intresse.

Vissa av sjukdomarna kommenteras utifrån ett ändrat epidemiologiskt läge, medan andra sjukdomar kommenteras utifrån nyheter och annat som är värt att lyfta från året som gått, se sid 4.

I [Folkhälsomyndighetens falldefinitioner](#) redovisas kriterier vid anmälan av fall enligt smittskyddslagen. Huvudsyftet med falldefinitionerna är att erbjuda stöd till dem som har anmälningsplikt enligt smittskyddslagen - behandlande läkare, läkare eller ansvarig vid laboratorium som utfört mikrobiologisk diagnostik samt läkare som utför obduktion.

Anna Skogstam, smittskyddsläkare

Foto: Privat

Innehåll

Smittskyddsåret 2022	1
Kliniskt anmälda fall i Värmlands län 2013-2022	2
Kommentarer till kliniskt anmälda fall i Värmlands län 2022	4
Ny medarbetare	6

Kliniskt anmälda fall i Värmlands län 2013-2022

Allmänfarliga och anmälningspliktiga sjukdomar

Anmälningspliktiga sjukdomar

Diagnos	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Atypiska mykobakterier	3	5	7	4	6	9	3	4	14	6
Botulism	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brucellos	0	0	0	0	1	0	1	0	0	3
Campylobakterinfektion	199	217	230	229	258	210	157	81	108	119
<i>Inhemsk</i>	82	113	124	143	148	100	79	61	94	73
<i>Utländsk</i>	114	100	93	80	100	106	72	17	11	45
<i>Uppgift saknas</i>	3	4	13	6	10	4	6	3	3	1
Covid-19	-	-	-	-	-	-	-	6261	19936	46108
Cryptosporidiuminfektion	0	2	3	8	1	2	17	17	7	7
Denguefeber	4	3	2	5	0	1	4	1	0	0
Difteri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Echinokockinfektion	1	0	1	2	0	1	2	4	0	1
EHEC, enterohemorragisk E.coli	5	6	2	8	13	11	13	8	7	8
Entamoeba histolytica	10	5	0	4	1	0	2	0	0	0
ESBL	186	205	227	278	254	228	264	209	189	228
ESBL _{CARBA}	2	0	3	3	1	3	2	3	1	3
GAS, betahemolyserande grupp-A-streptokocker, invasiv infektion	17	15	22	20	17	29	30	15	5	9
Giardiainfektion	19	18	25	29	19	19	24	10	23	15
<i>Inhemsk</i>	1	3	0	0	2	7	5	5	6	0
<i>Utländsk</i>	17	15	13	26	12	10	19	5	17	15
<i>Uppgift saknas</i>	1	0	12	3	5	2	0	0	0	0
Gonorré	19	25	19	35	18	15	31	15	19	26
Gula febern	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Haemophilus influenzae, invasiv infektion	4	3	14	6	8	4	11	2	0	6
Harpest (tularemi)	8	31	54	8	17	8	49	40	44	21
Hepatit A	1	1	0	0	0	1	0	0	1	1
Hepatit B	66	97	99	94	38	47	29	23	13	14
<i>Inhemsk</i>	2	4	1	2	3	2	0	1	0	1
<i>Utländsk</i>	59	79	86	77	26	34	28	19	12	12
<i>Uppgift saknas</i>	5	14	12	15	9	11	1	3	1	1
Hepatit C	59	52	62	68	54	56	26	45	44	51
<i>Inhemsk</i>	49	34	30	39	33	38	18	35	35	33
<i>Utländsk</i>	7	10	20	15	11	11	4	3	3	11
<i>Uppgift saknas</i>	3	8	12	14	10	7	4	7	6	7
Hepatit D	0	1	2	1	1	0	1	0	1	1
Hepatit E	1	3	0	0	2	4	1	0	3	0
HIV-infektion	12	10	6	8	11	15	8	3	9	7
<i>Inhemsk</i>	2	0	0	0	5	0	1	0	2	0
<i>Utländsk</i>	9	9	6	8	6	15	6	2	5	7
<i>Uppgift saknas</i>	1	1	0	0	0	0	1	1	2	0
HTLV I eller II	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kikhosta (pertussis)	4	13	13	3	10	11	0	1	0	0
Klamydia	1060	1046	908	996	819	795	712	812	669	753
Kolera	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Allmänfarliga och anmälningspliktiga sjukdomar

Anmälningspliktiga sjukdomar

Diagnos	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Legionellainfektion	2	9	1	4	2	9	5	5	5	9
Leptospirainfektion	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Listeriainfektion	3	3	3	1	0	3	3	1	5	4
Malaria	3	11	4	4	7	3	12	1	1	2
Meningokockinfektion, invasiv infektion	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0
Mjältbrand	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mpox	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
MRSA, methicillinresistenta gula stafylokokker	81	66	166	160	119	116	102	67	51	74
Mässling	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Papegojsjuka	0	0	0	0	1	0	3	1	4	1
Paratyfoidfeber	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0
Pest	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pneumokockinfektion, invasiv infektion	30	36	48	47	55	45	42	22	18	37
PNSP, pneumokocker med nedsatt känslighet för penicillin G	0	0	1	4	0	5	2	1	1	14
Polio	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Påssjuka	1	1	0	0	3	0	1	1	0	0
Q-feber	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rabies	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rotavirusinfektion	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12
Röda hund	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Salmonellainfektion	92	50	51	62	75	45	49	28	34	30
<i>Inhemsk</i>	19	14	11	21	26	12	22	14	32	17
<i>Utländsk</i>	71	34	38	41	47	28	27	13	2	13
<i>Uppgift saknas</i>	2	2	2	0	2	5	0	1	0	0
Shigellainfektion	5	8	4	9	6	5	4	0	3	1
Sorkfeber (nephropathia epidemica)	0	1	4	2	3	2	0	2	3	8
Stelkramp	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Svår akut respiratorisk sjukdom (SARS)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Syfilis	10	3	8	5	4	1	3	6	3	1
TBE-infektion	4	2	5	6	15	12	21	10	19	27
Trikinos	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tuberkulos	16	15	19	24	14	9	8	7	5	10
Tyfoidfieber	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0
Vibrioinfektion exkl. kolera	3	0	2	0	1	6	2	0	1	2
Virala hemorragiska febrar exkl. denguefeber och sorkfeber	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Viral meningoencefalit (exkl. TBE)	4	9	3	10	18	19	21	8	12	18
VRE, vancomycinresistenta enterokocker	1	3	3	1	21	5	2	1	1	1
Yersiniainfektion	6	4	3	5	5	4	10	3	8	2
<i>Inhemsk</i>	5	3	3	4	3	2	6	2	7	2
<i>Utländsk</i>	1	1	0	1	0	2	4	0	1	0
<i>Uppgift saknas</i>	0	0	0	0	2	0	0	1	0	0

Kommentarer till kliniskt anmälda fall i Värmlands län 2022

Brucellos

3 fall, vilket är fler fall än vi någonsin har haft. Sannolikt smittland för alla fallen är Irak. Brucellos är en bakterieinfektion orsakad av bakterien brucella. Den vanligaste smittvägen för brucella är opastöriserade mejeriprodukter i länder där smittan förekommer, till exempel Mellanöstern och afrikanska kontinenten. Inhemska fall (= smitta i Sverige) är extremt sällsynt.

Campylobacter

119 fall varav 60 kvinnor och 59 män. Marginell ökning sedan förra året men inte alls på samma nivåer som till exempel 2017 och 2018. Flest fall i åldrarna 40-79 år. Majoriteten - 73 fall - smittade i Sverige, samtliga under andra halvåret vilket är ett återkommande mönster. En förklaring är att grillsäsongen infaller då. Övriga fall är smittade utomlands med en spridning över året.

Viktiga åtgärder för att reducera antalet fall är att slaktkycklingproducenter minskar förekomsten av campylobacter i kycklingflockar samt att man har en god hygien vid tillagning av kyckling.

Covid-19 (SARS-CoV-2)

Pandemin är inte över, men har nu gått in i ett nytt skede.

I början av 2022 började omikronvarianten av viruset SARS-Cov-2 spridas med omfattande smittspridning som resultat. Omikron anses vara mer smittsam än någon av de tidigare varianterna av viruset.

Den 9 februari 2022 upphörde de flesta åtgärder mot covid-19. Bland annat avslutades den storskaliga testningen av allmänheten. På grund av förändringar i provtagningsrekommendationer kan ingen jämförelse mellan olika år av antal fall av covid-19 göras.

Den 1 april upphörde covid-19 att vara samhälls- och allmänfarlig. Den är fortsatt en anmälningspliktig sjukdom enligt smittskyddslagen (laboratorieanmälan). Smittspårningsplikt inom vård och omsorg kvarstår från och med den 1 april 2022.

Under hösten 2022 kom anpassade vacciner för påfyllnadsdoser för ett optimerat skydd mot allvarlig sjukdom orsakad av nya cirkulerande virusvarianter.

De vacciner som används ger ett gott skydd mot allvarlig sjukdom orsakad av covid-19. Vaccinerna anses ha god effekt mot smittspridning av ursprungsvarianten av viruset, men de har en klart lägre effekt på smittspridning av de nya virusvarianterna inklusive omikron.

Cryptosporidium

7 fall varav 5 kvinnor och 2 män. Av fallen var 2 barn i åldrarna 1-4 år, övriga fall var vuxna i åldrarna 40-80 år. 4 av fallen smittade i Sverige. Ingen säker smittkälla kunde identifieras. Övriga 3 var smittade utomlands.

Giardia

15 fall. 13 har smittats utomlands innan ankomst till Sverige, varav 8 är barn. I den hälsoundersökning som migranter erbjuds, ingår provtagning för giardia av barn under 6 år. Resterande 2 fall är vuxna personer som smittats under utlandsresa till Spanien.

Nivån har under senaste 5 åren varierat mellan 20-25 fall per år, med undantag för 2020 då det endast anmäldes 10 fall. Detta beror sannolikt på minskat antal migranter och minskat antal utlandsresor under pandemin.

Gonorré

26 fall varav 22 män och 4 kvinnor. 18 är smittade i Sverige och 8 utomlands. I 17 av fallen är smittväg via heterosexuella kontakter och i 8 fall via sexuell kontakt med samma kön. Ett fall saknar uppgift om smittväg. För utlandsmitta har följande länder angivits: 1 fall Schweiz, 1 fall Nederländerna, 2 fall Norge, 1 fall Turkiet och 2 fall Spanien. Flest fall i åldrarna 20-39 år.

Många av personerna var positiva i prov tagna från rektum och svalg. Det är därför mycket viktigt att noggrann sexualanamnes tas innan provtagning sker. Det räcker inte att rutinmässigt bara ta urinprov vid misstanke om gonorré. Alla tester som tas för klamydia inom Region Värmland, inklusive PEP (Patientens egen provtagning) via 1177.se, testas också för gonorré.

Harpest

21 fall, varav 18 män och 3 kvinnor. Inga barn eller ungdomar. Fallen är spridda geografiskt i hela länet. En halvering av antalet fall jämfört med året innan. Vi har ingen säker förklaring till detta.

Hepatit A

Endast 1 fall. Misstänkt inhemsk smitta hos en person som var på tillfälligt besök i Värmland. Smittspårning genomfördes och ingen smittspridning kring fallet upptäcktes. Exponerade nära kontakter erbjöds post-expositionsprofylax.

EHEC

8 fall, 1 man och 7 kvinnor. 2 av fallen var under 10 år och hade koppling till varandra. 5 bedöms vara smittade i Sverige och 3 är smittade i utlandet. Ingen av fallen smittade i Sverige är kopplade till något nationellt utbrott. Smittkällan är oklar.

GAS - betahemolyserande grupp A-streptokocker, invasiv sjukdom

Nationellt har man sett en betydande ökning av invasiva grupp A-streptokocker under senare delen av 2022. I Värmland har vi inte sett denna ökning utan vi har legat lägre än genomsnittet de senaste åren, 9 fall. Man har inte hittat någon förklaring till varför en ökning har skett i andra delar av Sverige och i Europa.

Influensasäsongen 2021-2022

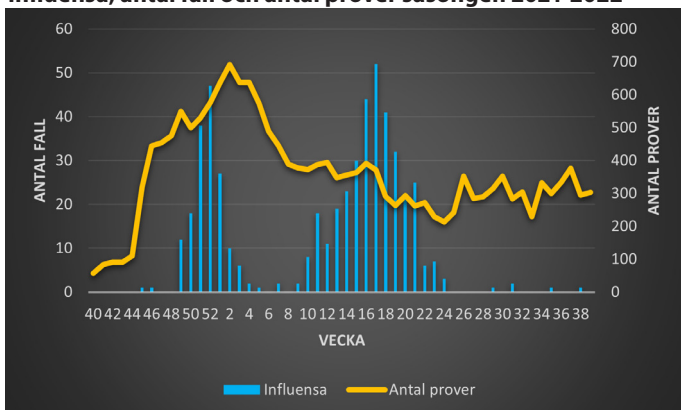
Influensa A 513 fall, inget fall av influensa B.

Covid-19-pandemin har påverkat provtagningen för influensa och många prover analyseras samtidigt för influensa, RSV och SARS-CoV-2. Totalantalet analyserade prover och därmed positiva prover var därför betydligt högre än under tidigare säsonger.

Influensasäsongen 2021-2022 var ovanlig med två influensavågor orsakade av influensa A och en mellanperiod med mycket låg aktivitet som sammanföll med den intensiva smittspridningen av omikronvarianten av covid-19. Den variant av influensa A som påvisades var dominerande H3N2.

Andelen vaccinerade mot säsongsinfluensa i Värmland inom gruppen 65 år eller äldre har ökat successivt ett antal år. Säsongen 2021-2022 nådde Värmland en vaccinationstäckning för influensa på 81 procent av personer 65 år och äldre, vilket var högst i landet. Värmland var först i Sverige att nå WHO:s vaccinationsmål för influensa som är 75 procent av personer i denna grupp.

Influensa, antal fall och antal prover säsongen 2021-2022

Legionella

9 fall varav 6 män och 3 kvinnor. 8 av fallen är över 50 år. En är smittad i utlandet. De inhemska fallen bedöms vara smittade i Värmland. Inga samband har hittats mellan dessa fall.

Mpox (tidigare apkoppor)

Mpox ingår sedan 2022 i smittskyddslagen. Inga fall i Värmland under 2022.

Sjukdomen är känd sedan tidigare som en zoonos, främst i

Väst- och centralafrika. Under våren 2022 har flera länder i övriga världen rapporterat anhopning av fall främst bland män som har sex med män. Smitta har framför allt setts vid sexuella kontakter och i enstaka fall vid andra nära hudkontakter, till exempel hushållskontakter. Det går att förebygga smitta genom att undvika närkontakt med infekterade personer. Att ha många sexuella kontakter utgör en särskilt hög smittrisk. Vaccin till personer med hög risk för smitta tillsammans med andra smittskyddsåtgärder som god tillgång till testning för sjukdomen, smittspårning och förhållningsregler för sjuka och exponerade individer bedöms ha haft en god effekt mot smittspridningen.

Pneumokocksjukdom, invasiv infektion

37 fall. Ökning jämfört med föregående år. Under covid-19-pandemin sågs ett minskat antal fall. 2022 ses antal fall i samma nivå som innan covid-19-pandemin.

Den 1 december 2022 infördes ett nationellt särskilt vaccinationsprogram avseende pneumokocksjukdom för personer med särskilda sjukdomar eller tillstånd och personer som är 75 år. Vaccination mot pneumokocker rekommenderas till ytterligare några riskgrupper, bland annat till personer 65 år och äldre. I Värmland är det sedan 1 januari 2020 kostnadsfritt för riskgrupper att vaccineras mot pneumokocker. I samband med vaccinationerna mot covid-19 har vi sett ett ökat intresse för vaccination mot pneumokocker.

PNSP, pneumokocker med nedsatt känslighet för penicillin G

14 fall varav 10 av fallen är under 8 år. De flesta av fallen har upptäckts i samband med smittspårning på två olika förskolor i länet. Övervägande delen av fallen har varit smittbärare utan symtom.

Rotavirus

12 fall varav 7 barn under 2 års ålder.

Rotavirusinfektion är den vanligaste mag-tarminfektionen hos barn. Sjukdomen kan vara mycket besvärlig och kan leda till svår sjukdom och komplikationer, framför allt hos barn under 2 år.

Sedan september 2019 ingår vaccination mot rotavirusinfektion i barnvaccinationsprogrammet. Den 1 juli 2022 blev sjukdomen anmälningspliktig (laboratorieanmälan). Syftet med anmälningsplikten är att få en bättre förståelse för vilka som insjuknar trots att ett vaccinationsprogram finns.

Salmonella

30 fall varav 16 män och 14 kvinnor. Spritt i åldrarna mellan 4-90 år. 17 av fallen är smittade i Sverige. 10 av fallen ingick i ett nationellt utbrott där misstänkta smitt-

källan var ruccolasallad. Ytterligare ett fall är kopplat till ett annat nationellt utbrott där misstänkta smittkällan var importerad gurka. För övriga fall är smittkällan okänd.

Sorkfeber

8 fall. 4 män och 4 kvinnor. Spritt i åldrarna mellan 19-70 år. Fallen är spridda geografiskt med överrepresentation i de norra delarna av länet. En ökning jämfört med tidigare år. Kan bero på naturlig variation med ökat antal sorkar, men en ökad provtagning i samband med typiska symtom kan också vara förklaringen.

TBE

33 fall varav sex fall är hemmahörande i andra regioner. En markant ökning. Värmland avviker under 2022 från flera andra regioner där det under förra året var en viss minskning av antal fall.

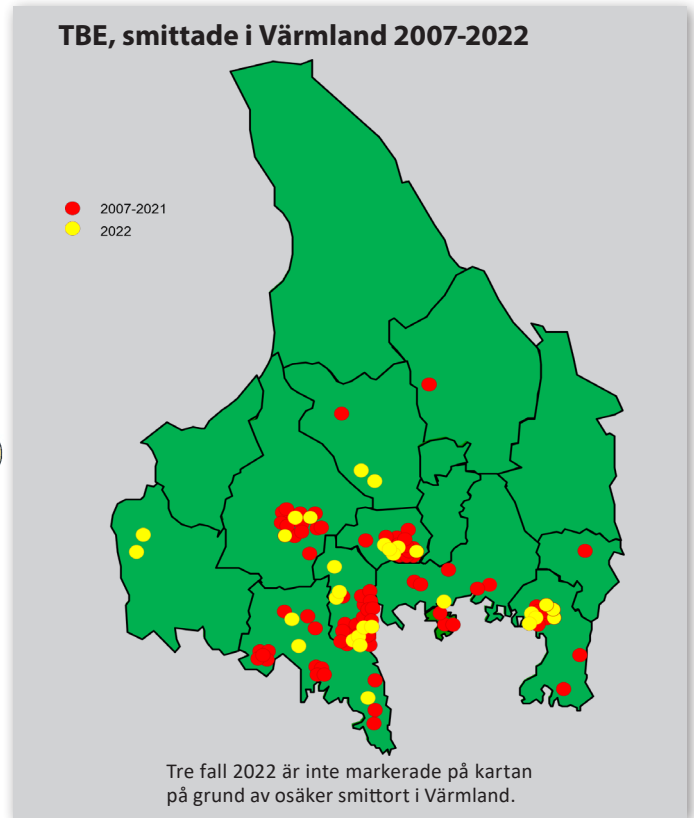
Hittills har det varit flest fall i kommunerna Grums, Säffle, Kil, Arvika och Kristinehamn. Det har även förekommit flera fall i Hammarö, Karlstad, Årjängs och Sunne kommun. Utbredningsområdet har under åren successivt ökat, se karta.

Alla som vistas i skog och mark i Värmland rekommenderas vaccination mot TBE.

Viral meningoencefalit (exkl. TBE)

18 fall varav 9 kvinnor och 9 män. Spritt i åldrarna mellan 10-80 år. Det var något färre fall 2021 men tidigare år har antal fall legat runt ett 20-tal. Liksom tidigare är det varicella zoster, herpes simplex 2 och enterovirus som orsakar de flesta fallen.

Obs! Kategorin viral meningoencefalit innefattar inte sjukdomsgruppen TBE. Statistik för TBE redovisas separat.

Ny medarbetare

Andreas Harling har arbetat som biträdande smittskyddsläkare och vårdhygienöverläkare på Smittskydd Värmland sedan november 2022. Han är specialist i infektionssjukdomar och jobbar 50 procent på Smittskydd Värmland och 50 procent på infektionskliniken, Centralsjukhuset i Karlstad. Välkommen till oss Andreas!

Vi arbetar på Smittskydd Värmland

Anna Skogstam	Smittskyddsläkare	010-839 13 16	anna.skogstam@regionvarmland.se
Ingemar Hallén	Bitr. smittskyddsläkare	010-839 13 06	ingemar.hallen@regionvarmland.se
Andreas Harling	Bitr. smittskyddsläkare/ överläkare vårdhygien	010-839 13 18	andreas.harling@regionvarmland.se
Tomas Wilhelmsson	Avdelningschef/hygienjuksköterska	010-839 13 12	tomas.vilhelmsson@regionvarmland.se
Elisabeth Skalare Levein	Smittskyddssjuksköterska	010-839 13 15	elisabeth.skalare.levain@regionvarmland.se
Ann-Mari Gustavsson	Smittskyddssjuksköterska	010-839 13 05	ann-mari.gustavsson@regionvarmland.se
Helen Jansson	Hygiensjuksköterska	010-839 13 14	helen.a.jansson@regionvarmland.se
Monika Carlson	Hygiensjuksköterska	010-839 13 19	monika.carlson@regionvarmland.se
Anette Andersson	Smittskyddsadministratör	010-839 13 02	anette.m.andersson@regionvarmland.se
Monica Rydh	Smittskyddsadministratör	010-839 13 11	monica.ryd@regionvarmland.se

WermlandsSmittan
Ansvarig utgivare: Anna Skogstam
Layout: Monica Rydh

Smittskydd Värmland
Centralsjukhuset
651 85 Karlstad

Telefon: 010-839 13 00
Telefax: 010-831 64 15
Webbplats: www.smittskyddvarmland.se
E-post: smittskydd@regionvarmland.se

